

Algorísmica Què és un algorisme?

Jordi Vitrià

Què és algorisme?

Un algorisme és una seqüència finita, no ambigua i explícita, d'instruccions per a resoldre un problema. (Wikipedia)

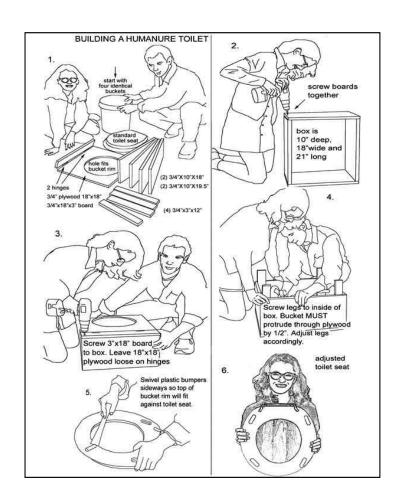
Definició II: Un algorisme és qualsevol procediment computacional que pren un (o una sèrie) de valors com a entrada (*input*) i genera algun valor (o conjunt de valors) com a sortida (*output*).

Els algorismes són les **idees** que hi ha darrera dels programes. Els algorismes **no depenen del llenguatge** en que estan escrits però si que depenen de la representació de les dades.

Els algorismes interessants són els que resolen **problemes generals**. Els problemes específics es resolen reduint-los a problemes generals!

Exemples "no computacionals"

Exemple computacional (el problema de l'ordenació)

Input:

Una seqüència de nombres $\langle a_1..a_N \rangle$

Output:

La permutació (reordenació) $\langle a'_1..a'_N \rangle$ de la seqüència d'entrada de manera que

$$a'_1 \le a'_2 \le \dots \le a'_N$$

Observació:

Volem una solució correcte i eficient!

$$3,6,3,6,8,5,7,9 \longrightarrow 3,3,5,6,6,7,8,9$$

Exemple computacional (arrel quadrada)

Input:

Un nombre a

Output:

Un nombre b tal que b*b=a

Observació:

Volem una solució correcte i eficient!

Exemple computacional (arrel quadrada)

Heró d'Alexandria (10 dC-70 dC) va proposar el següent algorisme:

- 1. Comencem amb un nombre qualsevol g.
- 2. Si g*g s'assembla prou a a, ens aturem i donem la resposta.
- 3. Sinó, calculem un nou candidat (g+a/g)/2.
- 4. Anem repetint aquest procés fins que ens aturem.

Correcció i Eficiència Algorísmica

Un algorisme es correcte si podem demostrar que retorna la sortida desitjada per a qualsevol entrada legal (per el problema de l'ordenació, això ha d'incloure entrades ja ordenades o entrades amb elements repetits!).

És eficient si es fa amb el mínim nombre de recursos (temps, memòria) possible.

Això és fàcil per alguns algorismes, difícil per la majoria i fins i tot impossible per alguns.

Algorismes i ordinadors

Un ordinador fa només dues coses (però molt ben fetes!): calcular i emmagatzemar els resultats del càlcul.

Un ordinador convencional fa més de 1.000.000.000 de càlculs per segon i pot emmagatzemar més de 1.000.000.000.000 de bits.

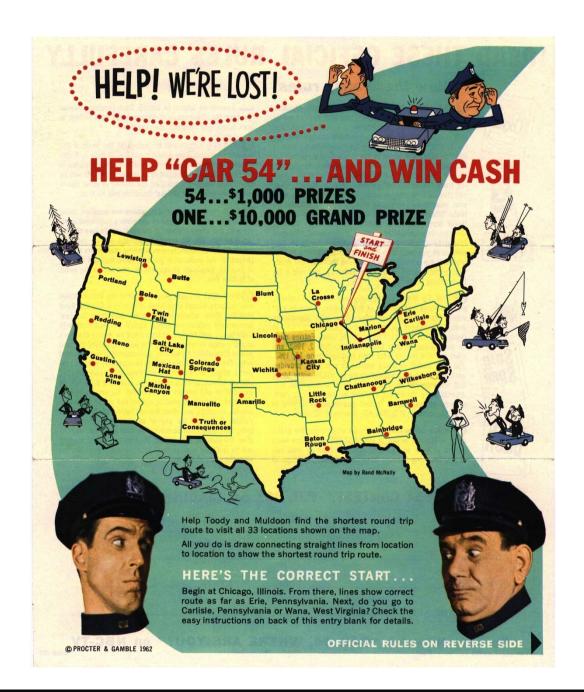
Exemple

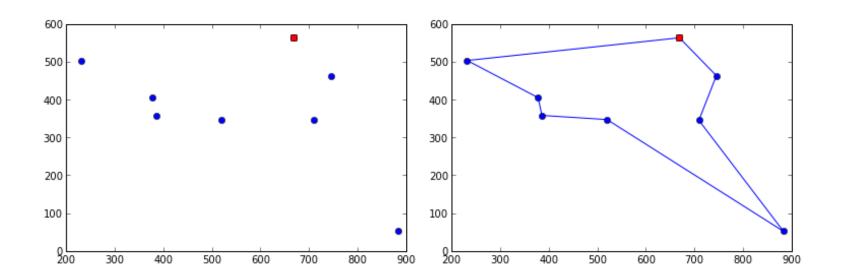
Exemple

TSP: Traveling Salesman Problem.

Aquest cartell correspon al concurs promogut per Procter & Gamble l'any 1962 per recorrer 33 ciutats dels EEUU.

Suposem que hem de passar per cada un d'aquests punts i volem minimitzar la distància recorreguda.

Solució I: Escollim un punt aleatori, i anem seleccionant el veí més proper per continuar.

```
p=p_0 i=0 Mentre hi hagi punts per visitar
```

i = i + 1

Identació

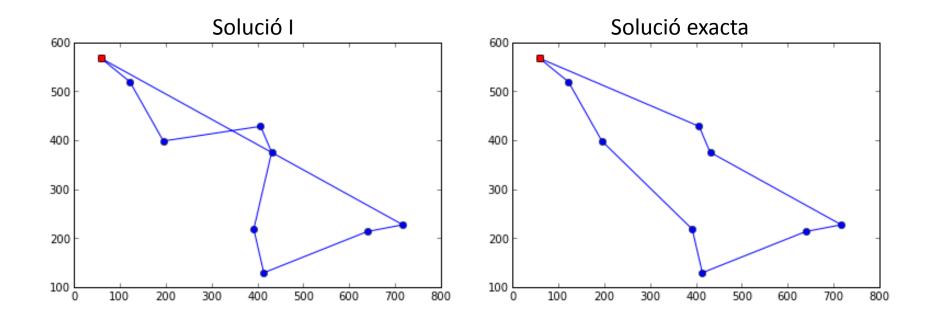
Determinem p_i , el punt més proper a p_{i-1}

Visitem p_i

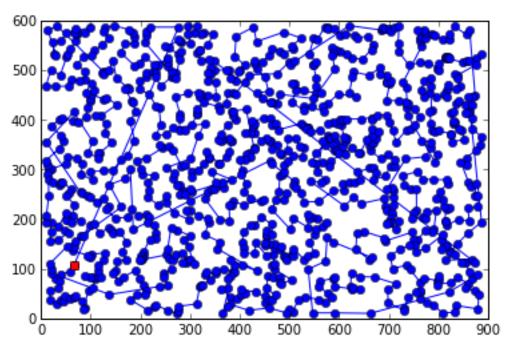
Retorna la seqüència

Algorisme especificat en **pseudocodi**

És evident que no és correcte!

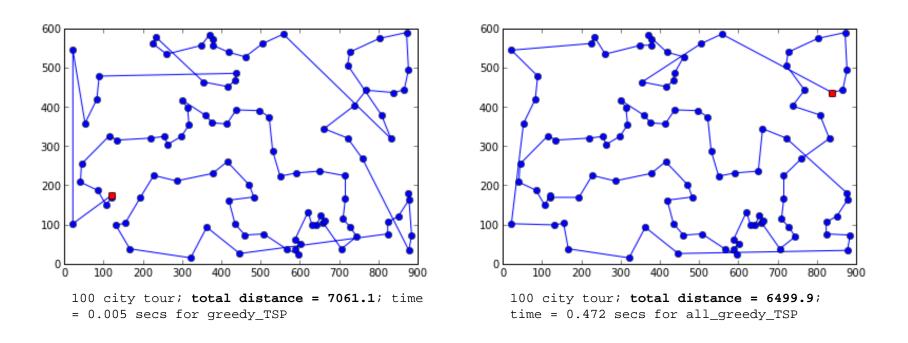

Però la solució I (greedy) és molt ràpida...

1000 city tour; total distance = 21020.9; time = 0.453 secs for greedy_TSP

Solució II: Apliquem a cada ciutat l'estratègia anterior (que només calcula un camí) i ens quedem amb la millor.

El resultat és millor però tampoc és correcte!

Solució III: Considerem tots el possibles passos parcials entre dues ciutats i anem afegint repetidament el més petit sempre i quan no generi un cicle o una doble sortida per un punt.

```
d=\infty
Per i=1 fins a N-1
Per cada parella de punts (x,y) no connectats Si dist(x,y) <= d llavors  x_m = x, \ y_m = y, \\ d = dist(x,y) Connecta x_m i y_m amb un camí Retorna la seqüència
```

Tampoc és correcte!

Solució IV: Considerem totes les possibles ordenacions dels punts i seleccionem la més curta.

```
d\!=\!\infty Per cada una de les n! permutacions P_i dels n punts Si (cost(P_i) <= d) llavors d\!=\! cost(P_i) i P_{min}\!=\!P_i Retorna P_{min}
```

És correcte!, però és eficient?

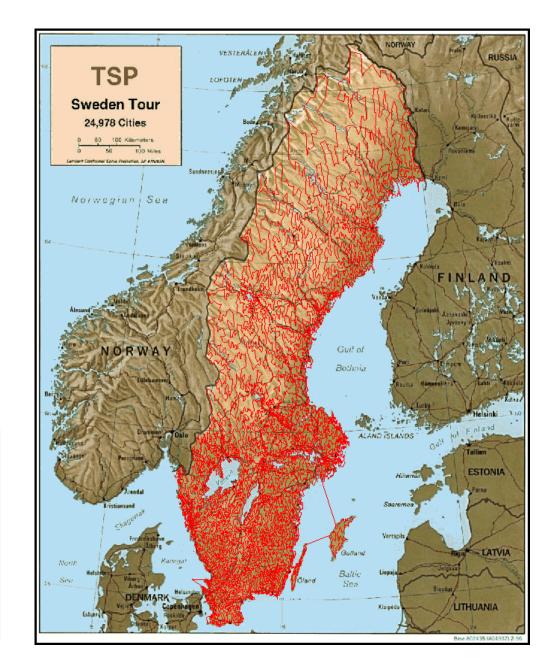
10!= 3,628,800

```
>>> factorial2.main()
Please enter a whole number: 100
The factorial of 100 is 933262154439441526816992388562667004907159682
643816214685929638952175999932299156089414639761565182862536979208272
23758251185210916864000000000000000000000
```

Exemple

Applegate, Bixby, Chvátal, Cook & Helsgaun van trobar al 2004 la solució òptima per recorrer 24,978 ciutats de Suècia.

n ciutats	temps
10	3 secs
12	6.6 mins
14	20 hours
24	16.000 milions d'anys

Com <u>expressem</u> els algorismes?

Un **llenguatge de programació** es defineix per unes primitives (símbols), una sintaxi (regles de combinació de símbols), una semàntica estàtica (combinacions de símbols amb significat) i una semàntica (el significat).

En Python, les primitives són els literals (nombres, strings) i els operadors infixes (+, /,...)

Llenguatges

- **Sintaxi**: 3.2+4.5 vs 3.2 2.3
- **Semàntica estàtica**: 3.2/'abc' és sintàcticament correcte perquè l'expressió (expressió (expressió (siteral) ho és, però no ho és des del punt de vista de la semàntica estàtica.

Els errors més perillosos quan programem no són els sintàctics! Alguns llenguatges detecten casi tots els errors de semàntica estàtica, però Python només alguns!

No hi ha errors semàntics! El programa farà alguna cosa (no necessàriament la que volem!)

Llenguatges

Si un programa té un error:

- 1. Pot acabar bruscament la seva execució i generar un error. La majoria de vegades no afecta a la resta de programes de l'ordinador, però...
- 2. Pot ser que mai s'aturi.
- 3. Pot executar-se i generar una resposta que pot ser, o no, correcte.

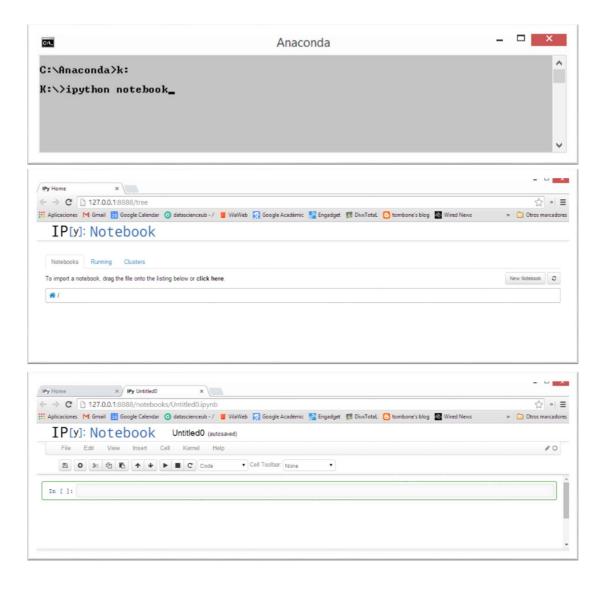
Com <u>expressem</u> els algorismes?

Fins ara hem usat el pseudocodi, però també podem usar un llenguatge d'alt nivell, Python, molt proper al pseudocodi, que ens permetrà executar els algorismes!

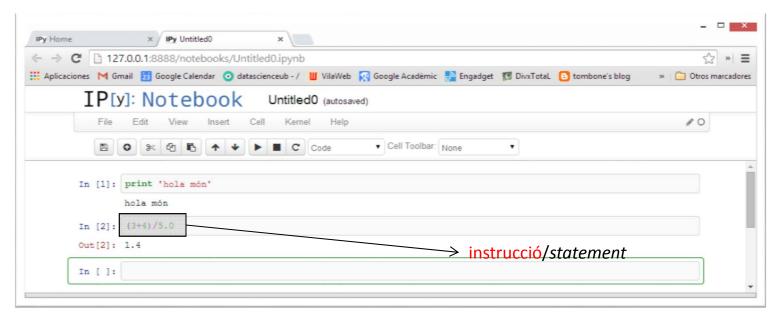
El preu que hem de pagar és que haurem d'especificar una mica més les coses.

Les avantatges: aprenem un llenguatge útil, som més formals en les especificacions, podem fer <u>simulacions</u>.

Suposem que hem instal·lat el llenguatge Python i l'entorn IPython al nostre ordinador:

Ja podem començar a donar ordres...

Si volem executar una seqüència d'instruccions podem crear/definir una funció (que en aquest cas s'anomena hello):

```
>>> def hello():
print "Hello"
que són part de la
definició de la funció

>>>
```

Un cop la tenim definida la poden cridar/invocar:

```
>>> hello()
Hello
Computers are Fun
>>>
```

Les funcions poden tenir paràmetres (que van entre els parèntesis):

```
>>> def greet(person):
    print "Hello", person
    print "How are you?"
```

Que quan es criden han de prendre un valor:

```
cridem la funció amb
el paràmetre amb valor
Hello John
How are you?
>>> greet("Emily")
Hello Emily
How are you?
>>>
```

Podem crear-los amb un editor de text o amb un entorn de programació.

Si volem cridar la funció en el futur, l'hem de guardar. Podem crear un programa escrivint les funcions en un fitxer apart, que anomenarem mòdul o script, que guardarem al disc.

Escrivim i guardem al disc amb el nom chaos.py:

L'extensió .py indica que és un mòdul Python.

```
# File: chaos.py
                                                                       Els programes es
           # A simple program illustrating chaotic behavior.
                                                                       solen posar en
                                                                        una funció
                                                                      anomenada main.
           def main():
Comentaris
               print "This program illustrates a chaotic function"
 que no
               x = input("Enter a number between 0 and 1: ")
formen part
               for i in range(10):
  del
                    x = 3.9 * x * (1 - x)
programa
                    print x
           main()
```

Hi ha diverses maneres de cridar el programa, però la més bàsica és aquesta:

```
>>> import chaos
This program illustrates a chaotic function
                                                             Aquesta línia indica a l'interpret que
                                                           volem carregar el mòdul chaos del fitxer
Enter a number between 0 and 1: .25
0.73125
                                                              chaos.py i a continuació l'executa.
0.76644140625
0.698135010439
                           Quan importem un mòdul d'aquesta manera, l'interpret
0.82189581879
                           crea un fitxer intermedi anomenat chaos.pyc (i que
0.570894019197
                           conté el byte code) que fa servir en el procés
0.955398748364
0.166186721954
                           d'interpretació/compilació. Els fitxers .pyc poden servir
0.540417912062
                           per anar més ràpid en el futur...
0.9686289303
0.118509010176
>>>
```

El mòdul resta carregat durant tota la sessió, i podem cridar-lo amb la instrucció

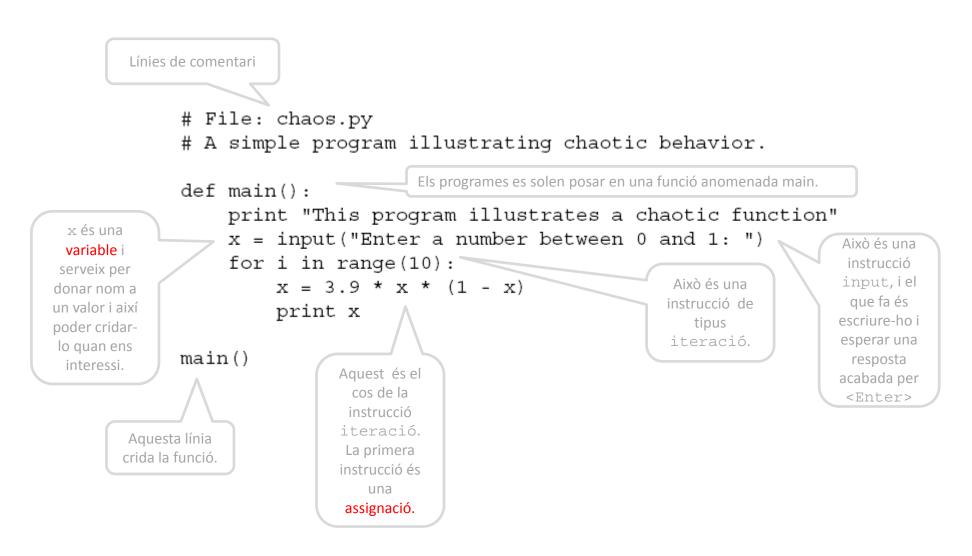
```
chaos.main()

Si no haguéssim creat la funció main no podríem!
```

Si la volem recarregar (per exemple, perquè l'hem editat en paral·lel) : reload (chaos)

Python té una llista de llocs on espera trobar la funció (començant pel directori des d'on l'hem cridat). Per fer-ho des d'un altre lloc se li ha de dir!

```
>>> import sys
>>> sys.path.append("C:/")
```



```
# convert.py
# A program to convert Celsius temps to Fahrenheit
# by: Suzie Programmer

def main():
    celsius = input("What is the Celsius temperature? ")
    fahrenheit = 9.0 / 5.0 * celsius + 32
    print "The temperature is", fahrenheit, "degrees Fahrenheit."

main()
```

Els elements més importants que tenim per a construir un programa Python són:

•Noms. Els fem servir per anomenar els mòduls, les funcions i les variables. Tècnicament s'anomenen identificadors. Han de començar per lletra o _ que pot ser seguit per qualsevol seqüència de lletres, dígits o *underscores* (no espais!).

Són sensibles a majúscules i minúscules.

Hi ha noms reservats.

and	del	for	is	raise
assert	elif	from	lambda	return
break	else	global	not	try
class	except	if	or	while
continue	exec	import	pass	yield
def	finally	in	print	

•Expressions (i). Són la part de codi que calcula o produeix nous valors de les dades. L'expressió més simple s'anomena literal, i s'usa per especificar un valor. Hem vist literals numèrics. Un identificador simple també pot ser una expressió (el nom d'una variable).

```
>>> x = 5
>>> x
5
Avaluació de l'expressió x
5
print x
5
NameError: spam
Python no pot avaluar
l'expressió spam i genera
un error.
```

Expressions (ii)

Podem crear expressions combinant expressions més simples amb operadors. Els espais no compten.

$$3.9 * x * (1 - x)$$

 $9.0 / 5.0 * celsius + 32$

Els operadors matemàtics segueixen les precedències estàndard.

((x1 - x2) / 2*n) + (spam / k**3)

Sortides.

Descriurem la sintaxi d'aquestes instruccions amb un metallenguatge:

```
print
print <expr>
print <expr>, <expr>, ..., <expr>
print <expr>, <expr>, ..., <expr>,
```

alfanumèric: string. print 3, 4, 3 + 4

Aquí usem un literal

3 4 7 The answer is 7

Afegeix un espai, però no salta línia.

print 3+4

print 3, 4, print 3+4

print "The answer is", 3 + 4

print

Assignacions (i).

```
Assignacions simples: <variable> = <expr>
x = 3.9 * x * (1 - x)
fahrenheit = 9.0 / 5.0 * celsius + 32
x = 5
```

Assignacions d'entrada: <variable> = input (ompt>)

```
x = input("Please enter a number between 0 and 1: ")
celsius = input("What is the Celsius temperature? ")
```

A més a més de nombres, podem entrar qualsevol expressió!:

```
>>> ans = input("Enter an expression: ")
Enter an expression: 3 + 4 * 5
>>> print ans
23
>>>
```

Una variable es pot assignar tants cops com faci falta.

```
>>> myVar = 0
>>> myVar
0
>>> myVar = 7
>>> myVar
7
>>> myVar = myVar + 1
>>> myVar
```

Assignacions (ii)

Assignacions <u>simultànies</u>:

Aquest tipus d'assignació pot ser molt útil, com per exemple per intercanviar els valors de dues variables. Això no funciona!:

$$\lambda = x$$

Assignacions (iii)
 Assignacions <u>simultànies</u>:

Ho podríem fer amb una tercera variable:

o amb la forma correcta de Python:

$$x, y = y, x$$

que ens permet escriure programes tant elegants com:

```
def main():
    print "This program computes the average of two exam scores."
    score1, score2 = input("Enter two scores separated by a comma: ")
    average = (score1 + score2) / 2.0
    print "The average of the scores is:", average
main()
```

• Iteracions (*loops*) definides.

Es fa un nombre definit de vegades, i són el tipus més simple d'iteració.

for i in range(10):

$$x = 3.9 * x * (1 - x)$$
 [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]
print x

En aquest cas tenim una iteració de tipus for

for <var> in <sequence>:
 <body>

La <var> es diu índex.

La Identació és important!

Exemples:

Les dades que un programa pot manipular i emmagatzemar són de diferents tipus. El tipus de la dada determina quins valors pot tenir i quines operacions es poden fer.

```
>>> type(3)
<type 'int'>
>>> type(3.14)
<type 'float'>
>>> type(3.0)
<type 'float'>
>>> myInt = -32
>>> type(myInt)
<type 'int'>
>>> myFloat = 32.0
>>> type(myFloat)
<type 'float'>
```

operator	operation
+	addition
_	subtraction
*	multiplication
/	division
**	exponentiation
%	remainder
abs()	absolute value

Table 3.1: Python built-in numeric operations.

```
>>> 3.0 + 4.0
7.0
>>> 3 + 4
>>> 3.0 * 4.0
12.0
>>> 3 * 4
12
>>> 10.0 / 3.0
3.33333333333
>>> 10 / 3
>>> 10 % 3
>>> abs(5)
5
>>> abs(-3.5)
3.5
```

Python també ens dona funcions matemàtiques dins d'una biblioteca (library) especial. Una biblioteca no és res més que un mòdul que conté definicions útils.

```
# quadratic.py
                         A program that computes the real roots of a quadratic equation.
                         Illustrates use of the math library.
                         Note: this program crashes if the equation has no real roots.
                    import math # Makes the math library available.
                    def main():
                        print "This program finds the real solutions to a quadratic"
ax^2 + bx + c = 0
                        print
                        a, b, c = input("Please enter the coefficients (a, b, c): ")
                        discRoot = math.sqrt(b * b - 4 * a * c)
                        root1 = (-b + discroot) / (2 * a)
                        root2 = (-b - discRoot) / (2 * a)
                        print
                        print "The solutions are: ", root1, root2
                    main()
```

```
This program finds the real solutions to a quadratic
Please enter the coefficients (a, b, c): 3, 4, -2
The solutions are: 0.387425886723 -1.72075922006
This program finds the real solutions to a quadratic
Please enter the coefficients (a, b, c): 1, 2, 3
Traceback (innermost last):
  File "<stdin>", line 1, in ?
                                                   Hi ha un error perquè
  File "quadratic.py", line 13, in ?
                                                      b^2 - 4 * a * c < 0
    discRoot = math.sqrt(b * b - 4 * a * c)
                                                   i la funció sqrt no pot
OverflowError: math range error
                                                   calcular l'arrel quadrada
                                                   d'un nombre negatiu.
```

Python	Mathematics	English
pi	π	An approximation of pi.
е	e	An approximation of e .
sin(x)	$\sin x$	The sine of x.
cos(x)	cosx	The cosine of x.
tan(x)	tanx	The tangent of x.
asin(x)	arcsinx	The inverse of sine x.
acos(x)	arccosx	The inverse of cosine x.
atan(x)	arctanx	The inverse of tangent x.
log(x)	$\ln x$	The natural (base e) logarithm of x
log10(x)	$\log_{10} x$	The common (base 10) logarithm of x.
exp(x)	e^{x}	The exponential of x.
ceil(x)	$\lceil x \rceil$	The smallest whole number $>= x$
floor(x)		The largest whole number $\leq = x$

Table 3.2: Some math library functions.

Anem a escriure la funció **factorial** d'un nombre... (o el que és el mateix, el nombre de maneres diferents d'ordenar *n* coses)

$$n! = n(n-1)(n-2)...(1)$$

Per fer-ho només ens hem d'adonar que necessitem un acumulador, una eina molt útil per a programar.

```
Initialize the accumulator variable

Loop until final result is reached

update the value of accumulator variable

fact = 1

for factor in [6,5,4,3,2,1]:

fact = fact * factor

fact = fact * factor
```

Però això ens obliga a escriure una llista molt llarga... Aprofitem la funció range: >>> range(10) range(n) [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9] >>> range(5,10) range(start,n) [5, 6, 7, 8, 9] >>> range(5, 10, 3) range(start, n, step) [5, 8] # factorial.py Llavors: Program to compute the factorial of a number Illustrates for loop with an accumulator def main(): n = input("Please enter a whole number: ") fact = 1for factor in range (n,1,-1): fact = fact * factor print "The factorial of", n, "is", fact main()

```
>>> factorial.main()
Please enter a whole number: 10
The factorial of 10 is 3628800

>>> factorial.main()
Please enter a whole number: 13
Traceback (innermost last):
   File "<stdin>", line 1, in ?
   File "factorial.py", line 9, in main fact = fact * factor

OverflowError: integer multiplication
```

Els diferents tipus tenen diferents representacions, que depenen del nombre de bits que s'usen per emmagatzemar-los a l'ordinador. El sencers es representen amb 32 bits, i per tant, el sencer més gran que es pot representar és el 2.147.483.647.

Els flotants ens permeten representar nombres més grans, però amb menys precisió:

```
Please enter a whole number. 15
The factorial of 15 is 1.307674368e+12
```

Python ens dona una segona opció: el long int, que només tenen com a límit la memòria de l'ordinador:

```
# factorial2.py
def main():
    n = input("Please enter a whole number: ")
    fact = 1L # Use a long int here
    for factor in range (n, 0, -1):
       fact = fact * factor
    print "The factorial of", n, "is", fact
>>> import factorial2
Please enter a whole number: 13
The factorial of 13 is 6227020800
>>> factorial2.main()
Please enter a whole number: 100
The factorial of 100 is 933262154439441526816992388562667004907159682
643816214685929638952175999932299156089414639761565182862536979208272
23758251185210916864000000000000000000000000
```

Què passa quan barregem dos tipus diferents en una mateixa expressió? Podem deixar que Python ho converteixi automàticament (a vegades és perillós):

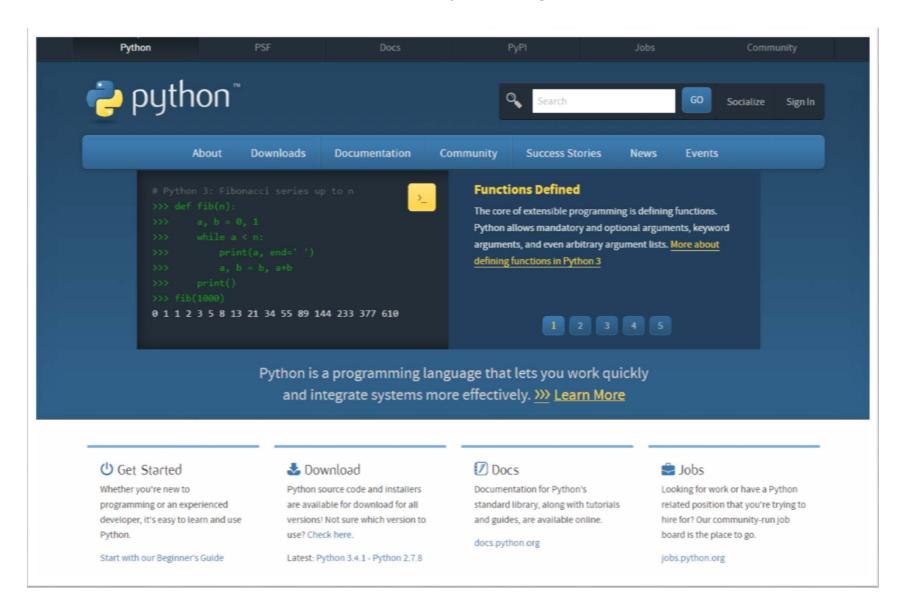
```
average = sum / n
```

O aplicar la conversió explícitament:

```
average = float(sum) / n
```

```
>>> round(3.14)
>>> int(4.5)
                                                    3.0
                                                    >>> round(-3.14)
>>> int(3.9)
                                                    -3.0
                                                    >>> round(3.5)
>>> long(3.9)
                                                    4.0
>>> float(int(3.3))
                                                    >>> round(-3.5)
3.0
                                                    -4.0
>>> int(float(3.3))
                                                    >>> int(round(-3.14))
                                                    -3
>>> int(float(3))
```

https://www.python.org/

https://www.python.org/

